

TARKENTAVIA OHJEITA VAARALLISTEN KEMIKAALIEN MYYMÄLÄSÄILYTYKSEEN Päivitetty 28.12.2018

Mikäli kiinteistössä säilytetään tai varastoidaan palavia nesteitä tai kaasuja siinä laajuudessa, että paloturvakaappien hankkiminen mainituille tuotteille on tarpeen, pyydetään huomioimaan että hankittavat kaapit ovat nimenomaan palavien nesteiden säilytykseen tarkoitettuja kaappeja. SP2369 –testimenetelmän mukaisista kaapeista on ilmeisesti markkinoilla malleja, joiden takaseinä ei ole paloeristetty. Näitä ei tule sijoittaa muutoin kuin esimerkiksi tiiviisti seinää vasten, kaapit toisiaan vasten tai muutoin huolehtia riittävästä paloeristyksestä.

Mikäli velvoite paloturvakaappien sijoittamisesta myymälään täyttyy, on varmistuttava hankittavien kaappien olevan nimenomaan palavien nesteiden säilytykseen tarkoitettuja kaappeja.

Kyseisten paloturvakaappien tulee olla standardien EN 14470-1 tai SP 2369 tai näitä standardeja vastaavan tason mukaisia vähintään EI 30 vaatimukset täyttäviä tuotteita (EN14470-1 standardista type 30 tai parempi). Myös sellaisia kaappeja voidaan toiminnanharjoittajan harkintaan perustuen käyttää, jotka eivät ole varustettu standardin EN14470-1 kohdan 5.4 mukaisella ilmanvaihdolla, mutta jotka muutoin ovat standardin vaatimusten mukaisia.

Sellaisia palavia nesteitä tai kaasuja, jotka eivät ole tiiviissä pakkauksissa ja saattavat aiheuttaa kaapin sisälle vaarallisia höyryn tai kaasun sekä ilman seoksia, ei saa sijoittaa testimenetelmän SP2369 tai standardin EN14470-1 mukaiseen kaappiin, jota ei ole varustettu omalla ilmanvaihdolla. Ei-tiiviiden pakkausten kohdalla on käytettävä sellaista paloturvallista varastokaappia, jonka suunnittelussa on otettu huomioon kaapin ilmanvaihto.

Lisäksi kaappeja hankittaessa tulee huomioida, että testimenetelmän SP2369 versiota 6 edeltäneet kaapit eivät uusimpien tutkimustulosten perusteella sovellu aerosolien varastointiin. Research Institutes of Sweden (RISE) on päivittänyt SP2369 -testimenetelmää vastaamaan aerosolien paloturvallisen säilytyksen vaatimuksiin, ja testimenetelmän version 6 mukaisesti testatut kaapit on tarkoitettu sekä aerosolien että palavien nesteiden varastointiin. Testimenetelmän SP2369 versiota 6 edeltävän version mukaisesti testattuja kaappeja ei hyväksytä aerosolien varastointiin, ellei kaappeja ole hankittu ennen kuin kauppa on saanut tiedon Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston laatimasta kirjeestä ”tiedote kaupan alan toiminnanharjoittajien velvollisuuksista palavien nesteiden myymäläsäilytyksessä”. Kaupan yrityksen katsotaan saaneen tiedon viimeistään 30.4.2018. Lisäksi on syytä huomioida, että luokan 2 kaappeja ei ole versiota 6 edeltäneidenkään testimenetelmien mukaan tarkoitettu aerosolien varastointiin.

Lisäksi pelastuslaitosten kumppanuusverkosto haluaa saattaa yritysten tietoon, että testimenetelmän version 5 tai sitä aiemman version mukaisesti testattuja kaappeja ei ole tarkoitettu aerosolien ja palavien nesteiden samanaikaiseen varastointiin samassa kaapissa (luokan 1 kaapit). Palavien nesteiden ja aerosolien yhteisvaikutus kaapin altistuessa palolle voi johtaa siihen, että vanhemmat kaapit eivät kestä paloa suunniteltua aikaa. Nesteiden ja kaasujen samaan kaappiin sijoittamista koskeva riskien arviointi ja siitä tehtävät johtopäätelmät jäävät toiminnanharjoittajan arvioitavaksi.

Myymälät voivat ilmoittaa kemikaali-ilmoituksessaan pelastusviranomaiselle, että käyttövalmiiden lasinpesunesteiden (pakkaskestävyys enintään -40 °C suojausratkaisut odottavat lisäselvityksiä. Viranomaiset ja Kaupan Liitto sopivat, että 31.5.2019 mennessä toteutetaan palokokeet, joiden perusteella voidaan tehdä johtopäätökset käyttövalmiiden lasinpesunesteiden suojaustarpeesta. Suojausratkaisuja koskevat käytännön järjestelyt myymälässä, kuten mahdollinen suoja-allastus voidaan tehdä viimeistään selvityksen valmistuttua. Kemikaali-ilmoitus tulee tehdä kuitenkin välittömästi, mikäli ilmoitusmäärät myymälässä ylittyvät. Ilmoitusmääriin lasketaan myös käyttövalmiit lasinpesunesteet.

Taso / Suojusratkaisu	Taso 1 alkusammutuskalusto	Taso 2 paloilmoin	Taso 3 vesisprinkleri	Taso 4 erityisvaatimukset
Palavan nesteen ja aerosolien enimmäismäärä	2400 l	3600 l	6000 l + 3000 l (metalliastioissa olevat H226-luokan tai lp. 60-100 °C palavat nesteet)	20 000 l + 20 000 l
Nestekaasun (H220) enimmäismäärä	25 kg	25 kg	25 kg	25 kg
Paloturvakaappi vaaditaan, kun:				
• muoviastioissa olevia palavia nesteitä	1000 l	1000 l	2000 l	-
TAI				
• aerosoleja (H222-223)	400 l	400 l	800 l	
TAI				
• H224-225 -vaarallisuusluokan palavia nesteitä on enemmän kuin	50 l (H224) 200 l (H225)	50 l (H224) 400 l (H225)	50 l (H224)	
Alkusammutuskalusto (kiinteistön normaalin kaluston lisäksi)	1 kpl 27A144BC -luokan käsisammutin	2 kpl 27A144BC -luokan käsisammutin	30 kg suurtehosammutin	30 kg suurtehosammutin
Suoja-allastus	Suoja-allastus vaaditaan, kun muoviastioissa olevaa palavaa nestettä on 100 m ² suuruisella alueella yli 100 litraa.			

Myymäläkohtaiset enimmäissäilytysmäärät (Tukes)

Tukesin myymäläsäilytystä koskevan oppaan sivulla 8 olevan taulukon (yllä) tulkinta on herättänyt epäselvyyksiä. Kolmannella rivisarakeessa oleva kategoria osoittaa tuotteen enimmäismäärän, eikä sillä ole vaikutusta muiden kategorioiden tuotteisiin. Eli esimerkiksi tasolla 1 saa olla enintään 1000 litraa palavia nesteitä muoviastioissa, enintään 400 litraa aerosoleja, enintään 50 litraa H224 vaarallisuusluokan tuotteita kuten pienkonebensiniä sekä enintään 200 litraa H225 vaarallisuusluokan tuotteita ilman, että paloturvakaappia tarvitsee hankkia. Jos jokin tuotteista saavuttaa kynnyksarvon, kynnyksarvon ylittävillä tuotteilla myymälässä tulee hankkia paloturvakaappi.

Oppaassa mainitun suoja-allastuksen tulee olla vähintään 100% suoja-altaassa olevien muoviastioissa olevien nesteiden yhteenlasketusta tilavuudesta (ei koske käyttövalmiita lasinpesunesteitä niitä koskevien lisäselvitysten valmistumiseen saakka). Suoja-allastus voidaan korvata myös esimerkiksi keräysjärjestelmällä, jossa vuodot kerätään putkiston avulla erilliseen riittävän tilavuuden omaavaan keräyssäiliöön. Vaarallisten kemikaalien valvonnasta annetun asetuksen 49 §:n 6 momentin mukaan palavan nesteen leviäminen myymälähuoneistossa palavan nesteen säilytykseen varatun paikan ulkopuolelle tulee estää. Palotilanteessa muoviset astiat sulavat ja niiden sisällä oleva neste leviää aiheuttaen palotehon merkittävän nousun. Valuma-altaiden tarkoituksena on nestelammikon pinta-alaa rajoittamalla rajoittaa palotehoa, joka voisi vaarantaa poistumista, pelastustoiminnan edellytyksiä sekä kantavia rakenteita. Altaan tulee olla palamatonta, lämpöä kestävä materiaalia kuten terästä ja sen tulee olla tiivis. Suoja-allastusta ei tarvita, jos palavien nesteiden määrä myymälässä on sadan neliömetrin alueella alle 100 litraa. Sprinklatuissa kohteissa suositellaan suoja-altaan tilavuudeksi 125% suoja-altaassa olevien muoviastioiden yhteenlasketusta tilavuudesta, jotta sprinklerivesi ei aiheuta altaan ylivuotoa.